

Finančná spravodajská jednotka Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru

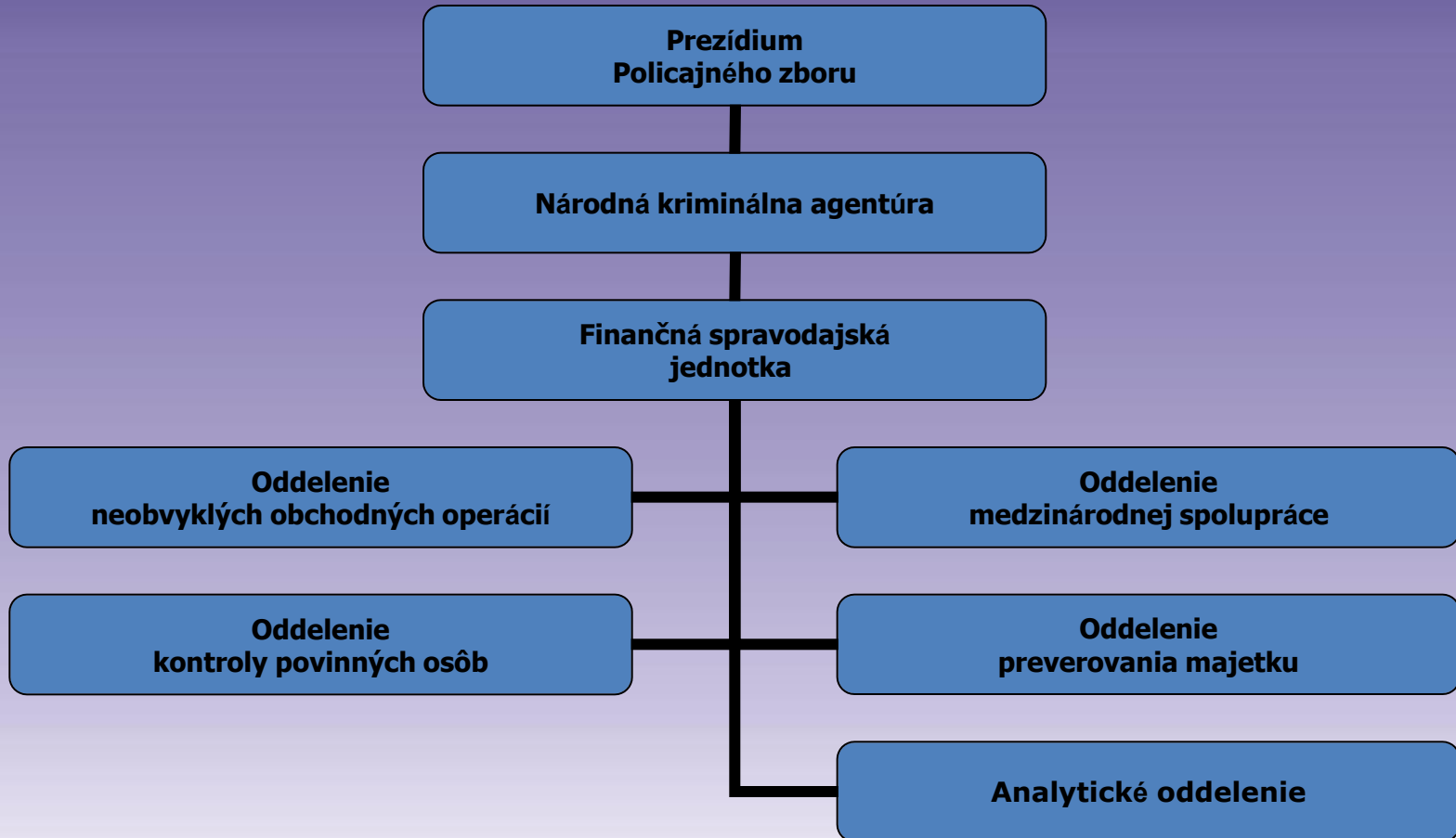
Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu

JUDr. Peter Kolenkáš
JUDr. Mgr. Ľuboslava Kotrasová

Bratislava
15. jún 2016

Postavenie FSJ NAKA

Legislatívny rámec činnosti FSJ

Právne predpisy súvisiace s ochranou pred legalizáciou a financovaním terorizmu

- Zákon č. 297/2008 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu
- Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore
- Zákon č. 101/2010 Z.z. o preukazovaní pôvodu majetku
- Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon
- Zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok
- medzinárodné zmluvy (napr. Viedenský dohovor, Varšavský dohovor a Palermský dohovor) a
- právne predpisy a rozhodnutia Európskej únie

Ciel' opatrení a povinností PO

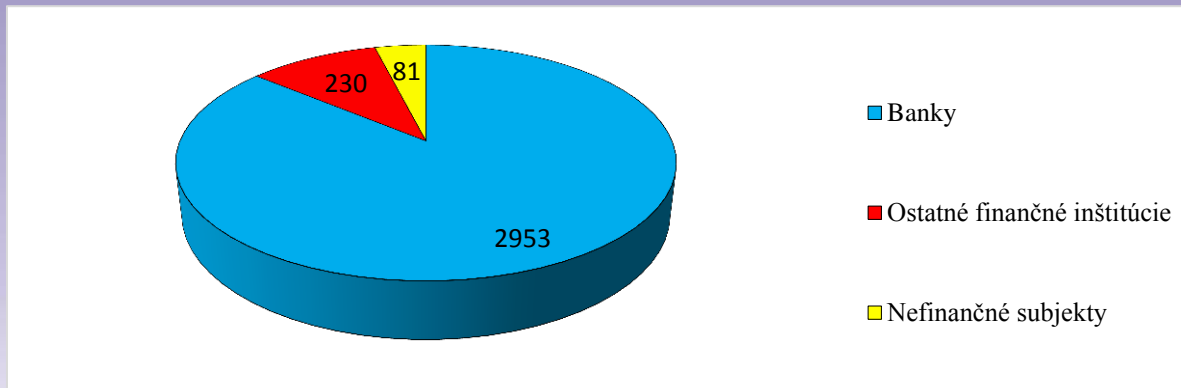
Všetky preventívne činnosti povinných osôb (ďalej len „PO“) majú význam za predpokladu, ak pomocou nich je odhalený zámer legalizácie alebo financovania terorizmu a tým znížené ich možné riziko realizácie.

Povinné osoby musia mať vytvorené a v praxi aplikovateľné funkčné opatrenia k zisťovaniu a identifikácii rizík legalizácie a financovania terorizmu, posudzovaniu klientov a obchodov, rozpoznaníu neobvyklých obchodných operácií (ďalej len „NOO“) a ich ohláseníu FSJ, k zdržaniu NOO a k odôvodnenému odmietnutiu obchodu.

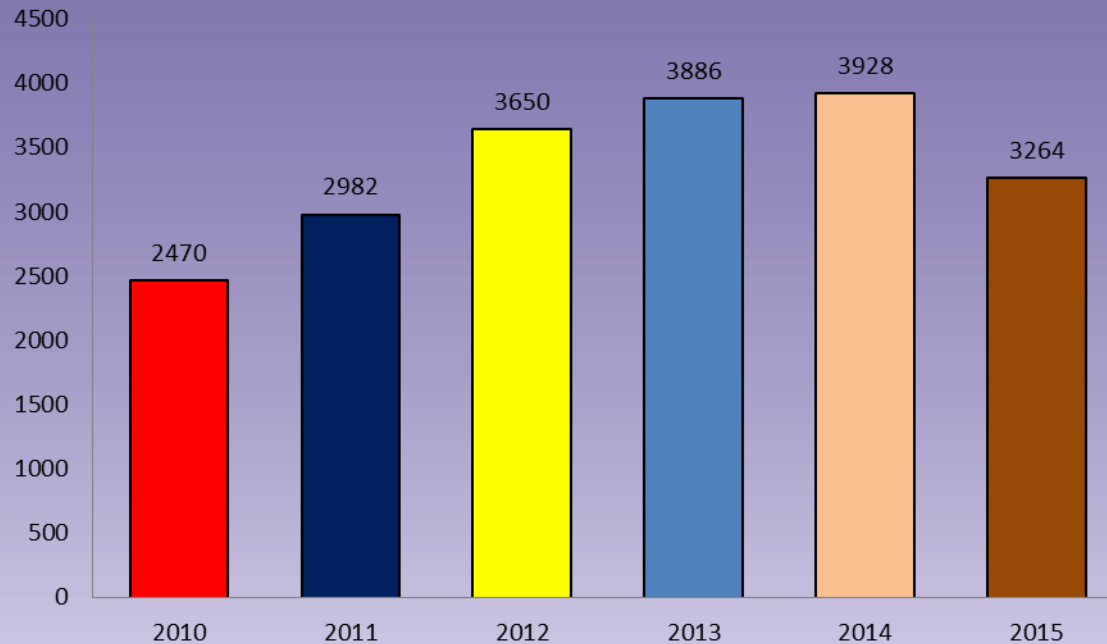
Počet hlásení o NOO za rok 2015

- 3 264 hlásení o NOO v celkovej hodnote 1.640.126.537,- Eur
z toho
 - Banky 2 953
 - Ostatné finančné inštitúcie 230 (z toho 112 poisťovne)
 - Nefinančné inštitúcie 81

Dynamika vývoja prijatých hlásení o NOO v rokoch 2010-2015

Spôsob vybavenia hlásení o NOO FSJ v roku 2015

- OČTK 333 informácií,
- národným jednotkám národnej kriminálnej agentúry 166 informácií,
- FR SR 1391 informácií,
- oddeleniu kontroly povinných osôb 5 informácií,
- oddeleniu preverovania majetku 2 informácie,
- zahraničným FIU 429 informácií,
- odboru boja proti terorizmu P PZ 83 informácií,
- krajským a okresným riaditeľstvám PZ 378 informácií,
- KÚFS 11 informácií.

Poist'ovňa, zaist'ovňa

- Povinná osoba v zmysle § 5 ods. 1 písm. b) bod 8 zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“).
- Realizuje činnosti v zmysle zákona č. 39/2015 Z. z. o poist'ovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Základné povinnosti PO

- Program vlastnej činnosti (§ 20 zákona)
- Starostlivosť vo vzťahu ku klientom (§ 10 až § 12 zákona)
- Plnenie tretími stranami (§ 13 zákona)
- Posudzovanie obchodov a zisťovanie NOO (§ 14 zákona)
- Odmietnutie uzavretia obchodného vzťahu, jeho ukončenie, odmietnutie obchodu (§ 15 zákona)
- Zdržanie NOO (§ 16 zákona)
- Ohlasovanie NOO (§ 17 zákona)
- Zachovávať mlčanlivosť o ohlásenej NOO (§ 18 zákona)
- Spracovávanie a uchovávanie údajov (§ 19 zákona)
- Ďalšie povinnosti (§ 21 zákona)
- Poskytnutie súčinnosti v rámci kontroly (§ 29, § 30 zákona)

Indikátory rozpoznania NOO (možné formy NOO)

Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS zo 4. októbra 2013 č. 4/2013 - príloha, ktorá obsahuje všeobecné, ako aj špecifické spôsoby rozpoznania NOO pri poisťovacej činnosti. Takými sú napr.:

- obchod, pri ktorom klient predloží falošné, neplatné, resp. odcudzené identifikačné doklady,
- viacnásobne opakované zmeny účtu poistníka v priebehu roka pre platenie alebo vrátenie poistného,
- klient platí v hotovosti na mnoho rokov dopredu,
- klient žiada poistiť predmet, ktorý vykazuje znaky po odcudzení,
- zaplatenie poistného klientom výhradne v bankovkách v nižšej nominálnej hodnote,

Indikátory rozpoznania NOO (možné formy NOO)

- klient v rovnakom čase uzavrel viac životných poisťných zmlúv a pri každej bolo poisťné zaplatené v hotovosti,
- opakované uzatváranie (3 a viac) poisťných zmlúv na neobvykle vysoké sumy,
- veľmi krátka doba (do 3 mesiacov) medzi uzatvorením zmluvy a jej zrušením, poisťné nad 15.000,-EUR alebo
- klient v hotovosti alebo bezhotovostne uhradí finančné prostriedky na účet poisťovne a následne poisťovni oznámi, že došlo k omylu a požiada, aby mu peniaze boli zaslané späť, avšak na iný účet alebo požiada o zaslanie poštovou poukážkou.

Kontrola povinnej osoby

Kontrola je zameraná na plnenie a dodržiavanie povinností vyplývajúcich povinnej osobe najmä z :

- § 20 – vypracovanie a aktualizácia programu vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu,
- § 10 až 12 – vykonávanie starostlivosti povinnej osoby vo vzťahu ku klientovi,
- § 14 až 18 – postup pri zisťovaní, posudzovaní, odmietnutí obchodu, zdržaní a ohlasovaní NOO, dodržiavaní povinnosti mlčanlivosti,
- iné porušenia ustanovení zákona zistené pri kontrole povinnej osoby.

Kontrola povinnej osoby

Účtovné doklady, iné doklady, prípadne elektronické systémy vyhotovené pre účely zákona musia obsahovať údaje a informácie zahrňujúce:

- a) **§ 10 ods. 1 písm. a) identifikáciu a overenie identifikácie** klienta, ktorý je fyzickou osobou ako aj každej fyzickej osoby, konajúcej za klienta, ktorý je právnickou osobou za ich fyzickej prítomnosti ešte pred uzavretím obchodného vzťahu alebo vykonaním obchodu,
- b) **§ 10 ods. 1 písm. b) identifikáciu konečného užívateľa** výhod a prijatie primeraných opatrení na overenie jeho identifikácie, vrátane opatrení na zistenie vlastníckej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, ktorý je právnickou osobou alebo združením majetku,
- c) získanie informácií o **účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu**

Kontrola povinnej osoby

- d) zisťovanie **pôvodu finančných prostriedkov** a zabezpečenie **aktualizácie dokumentov**, údajov alebo informácií, ktoré má PO k dispozícii o klientovi,
- e) zisťovanie, či **klient koná vo vlastnom mene**,
- f) údaje o vykonávaní priebežného **monitorovania obchodného vzťahu**, vrátane preskúmania konkrétnych obchodov vykonaných počas trvania obchodného vzťahu na účel zistenia, či vykonávané obchody sú v súlade s poznatkami PO o klientovi, jeho podnikateľskom profile a prehľade možných rizík spojených s klientom,
- g) údaje o **posudzovaní** pripravovaných alebo vykonaných obchodoch v zmysle § 14 zákona,
- h) ak ide o klienta, ktorý nemá trvalý pobyt na území SR, údaje o zisťovaní, či nejde o **politicky exponovanú osobu** (ďalej len „PEP“) podľa § 6 zákona.

Časté nedostatky u PO

- program PO **neobsahuje obligatórne náležitosti** týkajúce sa napr. foriem NOO podľa predmetov činností, spôsobu vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, spôsobu hodnotenia a riadenia rizík, postupu pri posudzovaní, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý, zisťovania a zdržania NOO atď.,
- **identifikácia klienta** a jej overenie nie je vykonávaná v rozsahu § 7 a § 8 zákona,
- PO **nevykonáva príslušný druh a rozsah starostlivosti** zodpovedajúci k zistenému a identifikovanému riziku legalizácie príjmu z TČ,
- PO **neposudzuje obchody** v zmysle § 14 ods. 2 zákona, nevypracúva o týchto obchodoch písomné záznamy v zmysle §14 ods. 3 zákona,

Časté nedostatky u PO

- PO nezisťuje, neidentifikuje a **neohlasuje NOO** bez zbytočného odkladu,
- PO nezisťuje, či **klient koná vo vlastnom mene**,
- PO nezisťuje účel a plánovanú povahu obchodného vzťahu,
- PO v závislosti od rizika legalizácie nezisťuje a **neidentifikuje konečného užívateľa** výhod,
- PO v závislosti od rizika legalizácie **nezisťuje pôvod** finančných prostriedkov,
- PO neposkytne FSJ na požiadanie **informácie a písomné doklady** o plnení povinností podľa § 20 zákona,
- PO **neposkytne FSJ potrebnú súčinnosť** a nezdrží sa konania, ktoré by mohlo mať výkon kontroly, atď.

Výsledky kontrol FSJ

<u>Rok</u>	<u>Počet kontrol</u>	<u>Uložené pokuty</u>	<u>Výška pokút</u>
2012	23	5	Celkom 12.000 Eur
2013	14	3	Celkom 32.500 Eur
2014	22	13	Celkom 36.100 Eur
2015	16	13	Celkom 37.800 Eur

Judikatúra

- rozsudok NS SR sp. zn. 7 Sžo/47/2014 (neposkytnutie súčinnosti, povinnosť mlčanlivosti, výška uloženej pokuty)
- rozsudok NS SR sp. zn. 2 Sžo/5/2013 (neposkytnutie súčinnosti)
- rozsudok NS SR sp. zn. 8 Sžo/11/2011 (výška uloženej pokuty)
- rozsudok NS SR sp. zn. 2 Sžo/5/2013 (neposkytnutie súčinnosti)
- rozsudok NS SR sp. zn. 5 Sžo/6/2013 (neohlásenie NOO FSJ, nedostatočná identifikácia)
- rozsudok NS SR sp. zn. 8 Sžo/91/2010 (subjektívna a objektívna lehota na uloženie pokuty)
- rozsudok NS SR sp. zn. 3 Sžf/35/2010 (výška uloženej pokuty, nedostatočná identifikácia, lehota na uloženie pokuty)
- rozsudok NS SR sp. zn. 8 Sžo/15/2010 (nesplnenie povinnosti ohlásiť NOO)

Judikatúra

- rozsudok NS SR sp. zn. 1 Sž/52/2004 (nevypracovaný program)
- rozsudok NS SR sp. zn. 1 Sž-o-NS 203/2005 (výška uloženej pokuty)
- rozsudok NS SR sp. zn. 1 Sž-o-NS 3/2005 (nedostatočná identifikácia, nevypracovaný program, výška uloženej pokuty).

Diskusia

- Otázky a pripomienky k aplikácii zákona č. 297/2008 Z. z.,
- Otázky k plneniu povinností povinných osôb (hodnotenie a riadenie rizík, starostlivosť vo vzťahu ku klientom, posudzovanie obchodov, ohlasovanie NOO),
- Otázky ku kontrolnej a metodologickej činnosti FSJ.

Metodická pomoc FSJ

Informácie ohľadom výkladu
a praktickej aplikácie zákona
č. 297/2008 Z. z., pokyny a usmernenia
pre povinné osoby nájdete na stránke:

<http://www.minv.sk/?financna-policia>

a na stránke NBS:

<http://www.nbs.sk>

Ďalšie informácie

Kontaktné údaje na FSJ:

➤ *Ohlasovanie NOO*

e-mail: sjfpnoo@minv.sk

fax: 09610 59047

poštová adresa: Finančná spravodajská jednotka

NAKA, P PZ

Pribinova 2, 812 72 Bratislava

➤ *Ďalšie kontaktné údaje*

e-mail: sjfpsek@minv.sk

tel.: 09610 514 02 (sekretariát)

Kontakty FSJ

- Riaditeľ FSJ NAKA
plk. Mgr. Ján Rapavý, 09610 514 00,
jan.rapavy@minv.sk
- Zástupca riaditeľa FSJ a vedúci oddelenia kontroly PO
pplk. Ing. Peter Čarnecký, 09610 514 01,
peter.carnecky@minv.sk
- Vedúci oddelenia NOO
pplk. Ing. Mgr. Miroslav Zatkalík, 09610 514 18,
miroslav.zatkalik@minv.sk

Finančná spravodajská jednotka NAKA

Ďakujeme za pozornosť